

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/192/2013
Identifikačné číslo spisu:	7112231007
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Belková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7112231007.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa R., bývajúceho v X., zastúpeného JUDr. Katarínou Adamovskou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Žižkova 6, proti odporkyni P., bývajúcej X., zastúpenej JUDr. Jurajom Birošom, advokátom so sídlom v Košiciach, Rázusova 1, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 40 C 256/2012, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. februára 2013 sp. zn. 1 Co 56/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporkyňa je p o v i n á zaplatiť navrhovateľovi trovy dovolacieho konania v sume 311,55 € na účet právnej zástupkyne navrhovateľa JUDr. Kataríny Adamovskej, advokátky so sídlom AK v Košiciach, Žižkova 6, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odôvodnenie

Navrhovateľ sa návrhom z 26. novembra 2012 doručeným Okresnému súdu Košice I domáhal, aby súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým by uložil odporkyni, aby sa zdržala akéhokoľvek nakladania s bytom č. X v obytnom dome súp. č. XXX na ulici T. v X., zapísaných v katastri nehnuteľnosti na LV XX XXX, nachádzajúcim sa v okrese X. obci X., katastrálnom území Y., vrátane spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach a spoločných zariadeniach obytného domu a na pozemkoch, na ktorých je obytný dom postavený, v rozsahu jeho predaja, darovania, zamenenia alebo iného scudzenia, založenia alebo iného zaťaženia a to až do právoplatného skončenia konania o žalobe navrhovateľa voči odporkyni o zaplatenie sumy 13.609,51 €, predstavujúcej vyplatenú kúpnu cenu podľa kúpnej zmluvy z 22.6.2004 o prevode vlastníckeho práva k bytu konkretizovanému vo výroku tohto uznesenia, uzavretej medzi odporkyňou ako predávajúcou a navrhovateľom ako kupujúcim.

Okresný súd Košice I uznesením zo 14. decembra 2012 č.k. 40 C 256/2012-50 návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Dospel k záveru, že zo strany navrhovateľa nebola preukázaná potreba naliehavej úpravy formou predbežného opatrenia, lebo z aktuálneho listu vlastníctva mal zistené, že k spornému bytu je zapísaný ako vlastník navrhovateľ.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Košiciach uznesením z 28. februára 2013 sp. zn. 1 Co 56/2013 zmenil uznesenie okresného súdu tak, že uložil odporkyni povinnosť zdržať sa nakladania s bytom č. X v obytnom dome súp. č. XXX. na ulici T. v X., zapísaných v katastri nehnuteľnosti na LV XX XXX, nachádzajúcim sa v okrese X., obci X., katastrálnom území Y., vrátane spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach a spoločných zariadeniach obytného domu a na pozemkoch, na ktorých je obytný dom postavený, v rozsahu jeho predaja, darovania, zámeny alebo iného scudzenia alebo iného zaťaženia, do právoplatného skončenia konania o žalobe navrhovateľa voči odporkyni o zaplatenie sumy vo výške 13.609,51 €. Navrhovateľovi uložil v lehote 30 dní od doručenia uznesenia podať žalobu proti odporkyni o zaplatenie 13.609,51 €. Odporkyňu zaviazal k povinnosti uhradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 696,37 € a tieto zaplatiť jeho zástupkyňi JUDr. Kataríne Adamovskej do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

V odôvodnení poukázal na charakteristiku predbežných opatrení a konštatoval, že záver súdu prvého stupňa o chýbajúcej vecnoprávnej legitimácii odporkyne k spornému bytu je nesprávny. Pokiaľ bola právoplatným rozhodnutím súdu určená za absolútne neplatnú kúpna zmluva, na základe ktorej bol do katastra nehnuteľnosti ako vlastník zapísaný navrhovateľ, je treba vychádzať z toho, že skutočným vlastníkom nehnuteľnosti je osoba, ktorá bola vlastníkom nehnuteľnosti pred vykonaním neplatného právneho úkonu, v danom prípade odporkyňa a to bez ohľadu na to, že doposiaľ nebol v katastri vykonaný záznam tejto verejnej listiny podľa § 34 ods.2 zákona č.162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľnosti, na základe ktorého Správa katastra má vyznačiť stav pred týmto neplatným právnym úkonom, teda stav, podľa ktorého je vlastníčkou spornej nehnuteľnosti odporkyňa. Navrhovateľ podľa záveru odvolacieho súdu osvedčil danosť práva, vzhľadom na skutočnosť, že z pripojených listinných dôkazov možno predpokladať, že tento kúpnu cenu za byt odporkyni vyplatil a uvedená kúpna cena mu vrátená nebola. Vzhľadom na okolnosti, za akých bola kúpna zmluva uzavretá a od navrhovateľa podvodným spôsobom získaná kúpna cena, ako aj vzhľadom na postoj odporkyne k jej povinnosti vrátiť navrhovateľovi kúpnu cenu a jej majetkové pomery konštatoval odvolací súd, že je možné vyvodiť záver o ohrození budúceho výkonu rozhodnutia v prípade úspechu navrhovateľa so svojim peňažným nárokom vo veci samej.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie odporkyňa s odôvodnením, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom pretože odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p., čo považovala za dôvod dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za nedostatočne odôvodnené najmä pokiaľ sa týkalo záveru súdu o ohrození budúceho výkonu rozhodnutia. Tvrdila, že nikdy nemala úmysel predmetný byt scudziť, alebo iným spôsobom s ním nakladať, odvolací súd akceptoval tvrdenia navrhovateľa, ktoré sú vymyslené a nepreukázané. Navrhla dovolaciemu súdu, aby zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne, alebo uznesenie odvolacieho súdu zruší a vec vráti Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení žiadal dovolanie odporkyne odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas odporkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky niektorého z nich, preto jej dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je. Podľa znenia účinného do 31. decembra 2014 (§ 239 ods. 3 O.s.p.) ustanovenia odsekov 1 a 2 § 239 O.s.p. neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znaleckom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu

dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravujúcich zákon o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením. Keďže v danej veci ide o konanie nariadenia predbežného opatrenia s poukazom na vyššie citované ustanovenia dovolanie nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania odporkyne by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (porovnaj napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Odporkyňa tvrdila, že v danom prípade odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľka v dovolaní namietala, že konanie je postihnuté práve vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.) čo súčasne zakladá porušenie jej práv na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru) v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, neurčitosť, nezrozumiteľnosť a nevyporiadanie sa so všetkými jej odvolacími námietkami a námietkami uvádzanými v konaní a preto v konaní v konečnom dôsledku vec nesprávne právne posúdil.

Pokiaľ odporkyňa namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane

zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavuje predovšetkým princíp riadneho a spravodlivého procesu ako vyplýva aj z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p. m. m I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Krasko c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárne, resp. nedostatočne zdôvodnené je treba považovať rozhodnutie všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu z 18. februára 2013 sp. zn. 1 Co 56/2013-64 spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie uvedeného uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Odvolací súd v zmeňujúcom uznesení jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré zmenil uznesenie okresného súdu a vo veci nariadil predbežné opatrenie. Podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia v zmysle návrhu navrhovateľa boli splnené.

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že odporkyňa neopodstatnene namietala, že v konaní jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd dovolanie odporkyne, prípustnosť ktorého nevyplýva z § 239 O.s.p. a § 237 O.s.p., odmietol ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľ trovy dovolacieho konania vyčíslil a podal návrh na rozhodnutie o priznaní ich náhrady. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokátky za jeden úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods.3 písm. a/ vyhláška MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), pri tarifnej

odmene za úkon vo výške 303,74 € a režijnom paušále vo výške 7,81 €, spolu odmena predstavuje 311,55 €.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.